

Inhoud

Voor wie is dit boek?	6
Leeswijzer	6
Inventaris van het materiaal	7
Wat is een les?	8
Nederlands praten vanaf het begin: 3 scenario's	9
Checklist: wat hebt u nodig om te kunnen beginnen?	11
Uitwerkingen van de eerste tien lessen van <i>Nederlands voor buitenlanders</i> (vierde druk)	12
Handleiding Delftse methode in 69 vragen	104
I V1-16 Basisprincipes van de Delftse methode	107
II V17-33 Hoe zet ik een cursus op?	113
III V34-42 Hoe bereid ik mijn cursisten voor op de cursus?	123
IV V43-50 Hoe bereid ik mij voor op de conversatielessen?	126
V V51-64 Wat is mijn rol tijdens de les?	130
VI V65-69 Praktische informatie en verder lezen	137
Appendix 1 Huiswerk maken in lestijd	140
Appendix 2 Scoreberekening van een vlijttoets: voorbeeld	141
Appendix 3 Huiswerkrooster intensief dag: voorbeeld	142
Appendix 4 Huiswerkrooster minder intensief dag/avond: voorbeeld	143
Appendix 5 Zin voor zin onder de loep: het begin van tekst 4	144
Appendix 6 Laat de schooljuf thuis: uit een lesbeoordeling tekst 20	145
Appendix 7 Zwemmen zonder zwembandjes: uit een lesbeoordeling tekst 26	147
Appendix 8 Het leereffect van werkvormen: uit een lesbeoordeling tekst 18	148

De Delftse methode in een notendop

 1	Alle lessen zijn conversatielessen, in het Nederlands.
 2	De gespreksstof wordt aangeboden in teksten. De teksten stellen belangrijke onderwerpen aan de orde over het leven in Nederland.
 3	De meest frequente woorden van het Nederlands zijn in de teksten verwerkt. Vertalingen van alle nieuwe woorden in 26 talen maken de teksten begrijpelijk. Integrale geluidsopnames van de teksten maken de uitspraak hoorbaar.
 4	De cursisten leren de teksten met behulp van het tekstboek, de geluidsopnames op de cd en de leerstappen op de cd-rom. Zij oefenen hiermee ook het praten. Dit is hun voorbereiding op de les.
 5	De conversatie gaat uitsluitend over onderwerpen die besproken kunnen worden met woorden en zinnen die de cursisten uit de teksten kennen. Zo kunnen zij verstaan wat tegen hen gezegd wordt, en daarop reageren.
 6	De docent treedt gedurende de les als gespreksleider op, maar stelt tegelijkertijd de tekstbeheersing van de cursisten op de proef. Een goede sfeer is daarbij heel belangrijk: de beste les is er een waarbij de cursisten vergeten dat het een les is.
 7	Betekenis en uitspraak van woorden en hun grammaticale verbanden worden geleerd via de teksten. De docent geeft alleen uitleg als daar expliciet om wordt gevraagd, uitsluitend met voorbeelden uit de teksten, zonder grammaticale terminologie.
 8	Bij elke les hoort een moment van individuele toetsing: heeft de cursist de tekst echt goed geleerd? Dit kan met een luistertoets op de pc of een papieren gatentoets of dictee. Is de score onvoldoende, dan moet de tekst opnieuw geleerd worden en een nieuwe toets gemaakt.

Vooraf

Voor wie is dit boek?

Dit boek is bedoeld voor docenten Nederlands als tweede taal die werken met de Delftse methode. Om duidelijk te maken hoe deze methode in de praktijk werkt, begint dit boek met voorbeelduitwerkingen van de eerste tien lessen uit de beginnerscursus *Nederlands voor buitenlanders* (vierde druk). Daarna volgt een Handleiding, bestaande uit 69 praktische vragen waar docenten mee kunnen komen te zitten, en de antwoorden daarop. De uitwerkingen van de lessen bevatten verwijzingen naar deze vragen (↪v..). Maar de informatie in de Handleiding heeft niet exclusief betrekking op de beginnerscursus; ook docenten die werken met ander lesmateriaal van de Delftse methode, bijvoorbeeld de Basiscursus, kunnen er hun voordeel mee doen. Uitwerkingen van de lessen 11-43 van *Nederlands voor buitenlanders* en uitwerkingen van de lessen in de Basiscursus vindt u op: www.delftsemethode.nl.

Dit boek is het resultaat van intensief overleg met de Delftse collega's Piet Meijer, Conny Wesdijk, Sonja van Boxtel en Astrid van Laar. Zonder hun minitieuze commentaren had ik dit boek niet kunnen schrijven.

Leeswijzer

Hebt u nog geen ervaring met de Delftse methode? Lees 'De Delftse methode in een notendop' voor in dit boek, en bekijk de beginsecties hierna.

Wilt u een indruk krijgen van wat u allemaal kunt doen met een tekst uit *Nederlands voor buitenlanders*? Zie een of meer van de voorbeelduitwerkingen van de lessen hierna. Uitwerkingen van de lessen 11-43 van *Nederlands voor buitenlanders* vindt u op www.delftsemethode.nl.

Gaat u werken met de *Basiscursus*? Zie voor lesuitwerkingen: www.delftsemethode.nl.

Wilt u meer weten over de basisprincipes van de Delftse methode? Zie Handleiding I V1-16 'Basisprincipes' van de Delftse methode.

Wilt u weten hoe u een cursus volgens de Delftse methode moet opzetten?

Zie Handleiding II V17-33 'Hoe zet ik een cursus op?' en VI V65-69 'Praktische informatie'.

Wilt u meer weten over uw rol tijdens de les en hoe u zich moet voorbereiden?

Zie Handleiding V V51-64 'Wat is mijn rol tijdens de les?' en IV V43-50 'Hoe bereid ik me voor op de conversatielessen?'.

Wilt u een Delftse les bijwonen? Zie Handleiding VI V65-69 'Praktische informatie en verder lezen' en neem contact op met Uitgeverij Boom of met Nederlands voor Buitenlanders TU Delft.

Wilt u meer lezen over de Delftse methode? Zie Handleiding V69 'Waar kan ik meer lezen over de Delftse methode?'.

Inventaris van het materiaal

Voor de docent

- Tekstboek of de online-versie (vierde druk) met 43 lessen bestaande uit een tekst met vragen, oefeningen en spreek- en schrijfp opdrachten, zie Handleiding II V17, VI V68 en www.delftsemethode.nl/docenten voor mogelijke indelingen van de lessen;
- Oefenboek (vierde druk) (optioneel), met extra vragen, oefeningen, schrijfp opdrachten, cd-rom met dialoogoefeningen zie Handleiding II V25 en www.delftsemethode.nl/docenten voor mogelijke toepassingen van de oefenstof in de conversatieles;
- Programma om gatentoetsen te maken (optioneel), zie Handleiding II V17 en VI V68;
- Netwerkversie van het luistertoetsprogramma (optioneel), zie Handleiding II V17, VI V68.

Voor de cursist

- Tekstboek (vierde druk) of een account voor de online-versie, 43 teksten met vragen, oefeningen en spreek- en schrijfp opdrachten, een beknopt overzicht van de grammatica en een alfabetische index van alle gebruikte woord(vorm)en met hun nummer;
- Instructies in het Engels vóór in tekstboek; in 6 talen op www.dm.tudelft.nl/studiehelper;

- Woordvertalingen Engels, Frans, Spaans, Duits, Turks, Arabisch (bij tekstboek); vertalingen in nog 20 talen: zie www.delftsemethode.nl/vertalingen;
- 2 audio-cd's waarop alle lessen zijn ingesproken (bij tekstboek);
- Cd-rom met de teksten + woordvertalingen in 26 talen, afspeel- en naspreekmodule, luistertoetsen, oefeningen met feedback (bij tekstboek);
- Oefenboek (vierde druk) (optioneel) met extra vragen, oefeningen en schrijfopdrachten, en met een cd-rom met dialoogoefeningen.

Dit is een complete leergang, extra materiaal is niet nodig! Uw cursisten hebben geen woordenboek of tolk nodig: alle nieuwe woorden zijn vertaald. Een aparte grammatica is niet nodig: grammaticablokjes bij elke les stellen de grammatica systematisch aan de orde, en achter in het tekstboek is een overzicht van de grammatica opgenomen. Extra oefeningen maken is overbodig: er is meer dan genoeg oefenstof aanwezig in tekst- en oefenboek. Inhaken op de actualiteit met extra tekst-, video- of audiomateriaal heeft een hoge prijs: de tijd die u nodig hebt om de nieuwe woorden uit te leggen die daar onvermijdelijk in voorkomen, gaat af van de tijd die u zoveel productiever kunt besteden aan het tekstmateriaal zelf, waarin alle woorden bekend zijn.

Wat is een les?

Een les volgens de Delftse methode bestaat vooral uit gesprekjes op basis van de tekst die de cursisten geleerd hebben. De docent praat met hen, met gebruikmaking van het woordmateriaal in die tekst of de voorafgaande teksten. Dit vergt de nodige voorbereiding: alles wat de docent zegt moet binnen het woordmateriaal blijven van de tekst(en) die de cursisten hebben voorbereid, alleen dan verstaan zij wat er gezegd wordt. Maar deze opzet eist ook de nodige inspanning van de cursisten. Zij moeten de tekst zo goed kennen dat ze alles wat de docent zegt direct herkennen en ook begrijpen. En dat is niet alles: ze moeten ook terugpraten! Een hoge eis? Ja. Te hoog? Nee, veeleer een teken dat zij serieus genomen worden: de kennis die zij met zoveel moeite hebben vergaard, komt volledig tot zijn recht in een voor alle partijen interessante en dus motiverende conversatie. In het Nederlands, vanaf het begin!

Nederlands praten vanaf het begin: 3 scenario's

Maar hoe gaat zo'n conversatie in zijn werk? Kunnen we echt Nederlands praten vanaf het allereerste begin? Hieronder de beginregels van les 1 uit *Nederlands voor buitenlanders* 'Hallo, ik ben Sofie van Delft', gevolgd door drie mogelijke scenario's van het begin van een gesprekje daarover. Niet omdat u dat altijd precies zo moet doen, maar om u een idee te geven van wat de bedoeling is.

Les 1

Hallo, ik ben Sofie van Delft

- s > *Hallo, ik ben Sofie van Delft. Mijn naam is Sofie van Delft. Ik ben de docent.
En wie ben jij? Hoe heet je? Wat is je naam?*
< *Ik heet Maria. Mijn naam is Maria.*
> *Dag Maria.*
s < *Dag mevrouw.*
> *Uit welk land kom je?*
< *Ik kom uit Spanje.*

Scenario 1: Hoe heet jij?

- docent Hallo, ik ben Mieke Kramer. Hoe heet jij?
cursist Mij naam ben ... Ik ben ... ehm ... heet Sarah Brown.
docent Oké! Uit welk land kom je, Sarah?
cursist Ik oo! ehm (from which country ... wait ... England ...) Ik ben van
 England ... ok?
docent Ja, oké! Je komt uit Engeland. En waar woon je nu?
cursist Three weeks (... no ... eh, oh! yes ... where do you ... Delft!) Ik woon in
 Delft nu!

- De docent spreekt Nederlands en gebruikt daarbij alleen woorden uit de tekst.
- Sarah Brown heeft tekst 1 grondig bestudeerd en de cd beluisterd: zij verstaat de docent.
- Sarah heeft ook het praten geoefend, en kan in het Nederlands antwoorden.
- De docent stimuleert de cursist (*Oké!*), en ziet, als het antwoord verstaanbaar is, vooralsnog af van correcties: eerst moet de spreekangst weggenomen worden!

Scenario 2: Huiswerk niet gemaakt

docent Dag! Ik ben Mieke Kramer. Hoe heet jij?
cursist Me ... ? ... I beg your pardon??
docent Hoe heet je? Wat is je naam? Mary?
cursist Oh, you want to know my name? I'm Ginny. Ginny Parker.
docent Hallo Ginny. Uit welk land kom je?
cursist What??? Ehhmm ... ? (which page ... how am I supposed to ...)
docent Uit welk land kom je? Uit Engeland?
cursist (O, I think she means ...) I'm from the US!
docent Oké, je komt uit de VS. En waar woon je nu?
cursist I'm sorry, I don't understand at all. Can you please speak English?
 This is my first lesson in Dutch!!

- Ginny Parker raakt in opperste verwarring doordat ze in het Nederlands toesproken wordt. Met twee hints (*Mary? Uit Engeland?*) helpt de docent Ginny op weg.
- Maar als dat niet lukt, moet de conclusie zijn dat Ginny de vragen voor het eerst hoort, en tekst 1 niet bestudeerd heeft, althans niet met de cd en cd-rom.
- Is haar wel duidelijk wat ze met het lesmateriaal moet doen? Heeft ze de introductieles misschien gemist? De docent zal haar alsnog duidelijk moeten maken hoe ze zich moet voorbereiden op de les! Zie Handleiding III.

Scenario 3: Foutje van de docent

docent Hallo, ik ben Mieke Kramer. Hoe heet jij?
cursist Hallo, mij naam ... ik ben ... heet Brant.
docent Is Brant je voornaam?
cursist Erm, naam, name, forname? What's forname?
 Excuse me, what does 'forname' mean?
docent Sorry, you are right. *Voornaam* means *first name*. Is Brant je voornaam?
cursist O I see! Brant is my first name, mij fornaam, yes.

- De docent spreekt Nederlands, en gebruikt aanvankelijk alleen woorden uit tekst 1.

- Brant heeft die tekst grondig bestudeerd, beluisterd en nagesproken: hij verstaat de docent, en kan ook in het Nederlands antwoorden, totdat de docent het woord *voornaam* gebruikt, dat niet in tekst 1 voorkomt. De communicatie stagneert onmiddellijk en beiden gaan op het Engels over.
- De docent corrigeert zich snel, maar nu moet ze Brant weer op het Nederlands zien te krijgen: zo nauw luistert het woordgebruik van de docent, zeker in het begin. De docent had zich van tevoren goed in moeten prenten welke woorden de cursisten op dat moment kennen, en welke niet. Zie Handleiding IV.

Checklist: wat hebt u nodig om te kunnen beginnen?

- 1 Tekstboek met cd's en cd-afspeelapparatuur voor iedere cursist, en zo mogelijk ook een pc, zodat zij de cd-rom kunnen gebruiken, of, als u de online-versie gebruikt, voldoende accounts voor uw cursisten: zie Handleiding V17, V68;
- 2 Een groep van 12 tot 15 cursisten, allen beginners, bij twijfel hebt u een niveautoets afgenomen: zie Handleiding V20;
- 3 Een lesrooster en een huiswerkrooster: zie Handleiding II V26-28, app. 3-4;
- 4 Woordvertalingen voor alle cursisten in een hun bekende taal: zie Handleiding V6, V68;
- 5 Een introductiebijeenkomst om uw cursisten uit te leggen wat er van hen verwacht wordt: zie Handleiding III;
- 6 Tekstbeheersing, zodat u zich kunt uitdrukken met uitsluitend het in de teksten gebruikte woordmateriaal: zie Handleiding V44;
- 7 Een arsenaal aan vragen om de conversatie op te starten: zie Handleiding V43, V51, V55;
- 8 Alternatieve werkvormen om achter de hand te houden: zie Handleiding V45;
- 9 Een goede voorbereiding op vragen die uw cursisten kunnen stellen over details van de tekst: zie Handleiding V47, V59;
- 10 Een lokaal met een voor de conversatie geschikte tafelschikking (zie V31);
- 11 Toetsmateriaal om de tekstbeheersing van uw cursisten voor of na elke les individueel op de proef te stellen: zie Handleiding V16, V29.

Let op

In de rechtermarge van de lesuitwerkingen vindt u verwijzingen naar de handleiding achterin: 📖 V30 = zie vraag 30 + het antwoord aldaar.

Les 1

Hallo, ik ben Sofie van Delft

Een les volgens de Delftse methode bestaat vooral uit gesprekjes op basis van de tekst die behandeld wordt. In het Nederlands. U vraagt zich misschien af hoe dat kan, vanaf les 1 Nederlands praten. Moeten de cursisten niet eerst het alfabet leren? Nee, want praten doe je niet met losse klanken, maar met zinnnetjes, in een zinvolle context. Maar waarover valt er dan te praten, op basis van deze eerste les?

 V14

De inhoud van de tekst

Les 1 bestaat uit zinnnetjes die bij een eerste kennismaking of eventueel bij een registratie, gebruikt worden: *Hoe heet je? - Ik heet ...*, *Waar woon je? - Ik woon ...*, *Uit welk land komt u? - Ik kom uit ...*, *Wat is uw telefoonnummer? - Mijn telefoonnummer is* En met die zinnnetjes gaat u aan de slag met uw cursisten. U vertelt ze uw naam, vraagt ze naar hun naam, laat ze elkaars namen vragen, en hetzelfde voor land van herkomst, adres en woonplaats. In totaal tweeënvijftig woorden, veel variatie is er niet, zegt u? Des te beter! Alleen als uw cursisten deze zinnnetjes met steeds weer diezelfde woorden in schier eindeloze variaties horen en gebruiken, maken ze zich die werkelijk eigen, gaan hun oren echt naar de Nederlandse klanken staan, en krijgen ze die zinnnetjes ook over hun lippen. Zeer tot hun genoegen, zult u merken. Want wat is er leuker dan direct communiceren in de taal die je aan het leren bent! Bovendien leren ze zo hun medecursisten een beetje kennen.

Vorbereidingen

Direct communiceren kan natuurlijk alleen, als uw cursisten hun huiswerk gedaan hebben. Anders zullen ze niet begrijpen wat u zegt, en u dus niet kunnen antwoorden. Zij hebben dus de tekst grondig bestudeerd en alle woorden opgezocht. Daarna hebben ze de tekst beluisterd, met tekst en daarna zonder, net zo lang tot dat zij alles direct kunnen verstaan en reproduceren. De cd is geschikt voor onder de afwas en in de tram, maar de cd-rom is geschikt voor het serieuzere leerwerk: stap 1-4. Met diezelfde cd-rom hebben zij vervolgens de luisteroefeningen

 V23

gemaakt: stap 5. Met de gatentekst in het boek hebben zij gecontroleerd of ze de tekst werkelijk kennen. Als ze tijd hadden, hebben ze de invuloefeningen met feedback gemaakt: cd-rom stap 6, en hebben zij alleen, met een huisgenoot of met een medecursist antwoorden geformuleerd op de vragen in het tekstboek: p.16. Dan zijn ze klaar voor de les! V39 V39

Maar is uw eigen voorbereiding ook in orde? Hebt u voldoende onderwerpjes paraat, en hebt u genoeg geschikte vragen daarbij bedacht waarmee u uw cursisten aan de praat kunt krijgen en houden? Want zo'n conversatie gaat niet vanzelf, zoals dat in het dagelijks leven (vaak) het geval is. U *ensceneert* het gesprek, u vraagt, houdt zich van den domme, veinst verbazing, lokt de cursisten uit hun tent, en, heel belangrijk, u bent de spelverdelers. Dat is toch geen authentieke conversatie, denkt u? Maar waarom niet? Waarom zou de meest basale informatie: land van herkomst, woonplaats, waarom zou dat niet interessant zijn binnen een grotere groep? Daarnaast is het natuurlijk een 'leergesprek', waarin uw cursisten die zinnen waar ze zo op gezwoegd hebben, in telkens ander verband weer horen en gebruiken. V43

Ook hebt u er bij uw voorbereidingen scherp op gelet dat u alleen woorden gebruikt die in de tekst aangeboden zijn. Onderschat u dit niet, dit valt in het begin niet mee! Zo bevat een bij een eerste kennismaking voor de hand liggend zinnetje als *Mag ik me even voorstellen?* maar liefst vier woorden die niet in de tekst staan – dat kunt u dus niet gebruiken! Het woordje *ook* wordt pas in tekst 5 aangeboden, dus een vraag als *Kom jij ook uit China?* kunt uw cursisten niet stellen. U hebt dus vragen voorbereid die uitsluitend woorden bevatten die in de tekst staan, en *die ook met die woorden beantwoord kunnen worden* door uw cursisten. Dit vergt enig denkwerk (vooraf: de index is een onmisbaar hulpmiddel hierbij!) en de nodige zelfbeheersing (gedurende de les), maar dan hebt u ook wat: u kunt u deze les helemaal in het Nederlands afwerken. V44

Scenario's

Hoe gaat zo'n eerste gesprekje in z'n werk? Wilt u beginnen met een voorstelronde? Kiest u maar: *Ik heet ..., Ik ben ..., Mijn naam is ..., Hoe heet jij?, Wat is je naam?, Wat is uw naam?*, het staat allemaal in de tekst. Ongetwijfeld vindt u in de praktijk uw favoriete aanpak, maar hieronder vast wat mogelijke beginnetjes van zo'n rondje.

Scenario 1 – Voorstellen: docent schakelt van de ene cursist naar de andere

docent Hallo, ik heet Mieke, hoe heet jij?
cursist 1 Ehh ... I ... ik naam Mehdi.
docent Ehm ... Ik heet Mieke, hij heet Ivan. Nu jij: ..
cursist 1 Eh ... ja ... Ik heet Mehdi.
docent Oké! En jij? Heet jij Sofie? [*kijkt nu plotseling naar cursist 2*]
cursist 2 Oh?? Me? Sofie? No, ehm ... no, ik Carmen!
docent Ik heet Mieke, hij heet Mehdi. En jij?
cursist 2 Ja, o ja, ik heet Carmen.
docent Hallo Carmen! Waar woon je nu?
cursist 2 Espanje ... no ... Delft!
docent En jij, woon jij in Den Haag? [*kijkt nu cursist 3 aan*]
cursist 3 what ... me? Yes ... no Nee, ik in Delft!
docent Oké! En hoe heet je? Wat is je naam?
cursist 3 Mij name ben Sarah.
docent Mij naam IS
cursist 3 Mij naam is Sarah
docent Oké, Sarah! En wat is je telefoonnummer?
cursist 3 pfff! ... drie ehm six

- De docent bevrageet een cursist, schakelt **na** (!) een volgende vraag onverwachts door naar een ander, **niet op de rij af** - zo blijft iedereen bij de les; 🗨️ V55
- geeft veel positieve reacties ('oké!', 'ja!') en laat daarbij de meeste fouten gewoon zitten, om de communicatie niet te onderbreken en spreekangst tegen te gaan;
- correcties alleen bij fouten die echt storend zijn, en die, gegeven een goede tekstkennis, niet nodig zijn – in deze les bijvoorbeeld de vormen van de werkwoorden *heten* en *zijn*; soms laat zij de correctie nazeggen ('Nu jij: ...'); 🗨️ V57

- hoewel in de tekst alle cijfers aan de orde geweest zijn, is de vraag naar het telefoonnummer natuurlijk een lastige – de docent brengt deze vraag dan ook als plagerijtje, om de stemming er een beetje in te houden.

Scenario 2 – Voorstellen: doorgeefrondje

docent Hallo, ik heet Mieke, hoe heet jij?
 cursist 1 Ik ... naam Mehdi.
 docent Ik heet Mieke, jij heet Mehdi. Nu jij:
 cursist 1 Jij ... ik heet Mehdi
 docent Oké! En uit welk land kom je, Mehdi?
 cursist 1 Ik out van Iran
 docent Ik kom uit Nederland. En jij?
 cursist 1 Ik kom out Iran.
 docent Ja! En waar woon je nu?
 cursist 1 Ik nu Delft, woon nu Delft.
 docent Hoe heet zij? [*wijst op cursist nummer 2*].
 cursist 1 ???? O! ... ehm Hoe ... wat je naam?
 cursist 2 Mij naam Carmen
 docent Mijn naam IS Mieke, zijn naam IS Mehdi. Kijk hier! [*wijst op grammaticablokje op p. 16*].
 cursist 2 Mij naam IS Carmen.
 docent Oké! [*fluisterend tot cursist 1:*] Uit welk land komt Carmen?
 cursist 1 Welke land ... out welke land komt je?
 cursist 2 Oet Spanje.
 docent [*tot cursist 2*] Hallo Carmen! Hoe heet hij? [*wijst op cursist 3*]
 cursist 2 Ehm hallo, mij naam is Carmen, hoe heet hij ... oh, jij ... Hoe heet jij?

- De docent vraagt naam, land van herkomst en woonplaats aan één cursist, laat deze vervolgens diezelfde vragen aan een andere cursist stellen, en zo verder totdat iedereen zich voorgesteld heeft;
- fouten die tot onbegrip kunnen leiden, corrigeert de docent: bij een opeenhoping van verkeerde woorden ('out van Iran') grijpt zij in, en ook bij vormen van de werkwoorden *heten* en *zijn*, omdat het grammaticablokje op p 16 hierover gaat, zodat zij de cursisten daarop kan wijzen; verder laat de docent veel fouten

🗨️ V57

passeren, om het gesprek gaande te houden, en spreekangst bij de cursisten weg te nemen;

- soms laat zij, maar zeker niet meer dan één keer per cursist, deze correcties nazeggen ('Nu jij ...', 'En jij? ...').
- Voor de vele onbekende plaatsnamen kan de kaart voorin het boek behulpzaam zijn.

Scenario 3 – Voorstellen: huiswerk niet gemaakt

docent Hallo, ik heet Mieke, hoe heet jij?
cursist 1 Who? Me ... ? What ... beg you pardon???
docent Wat is je naam? Hoe heet jij? Mary? Rose?
cursist 1 How am I supposed to ... can't you ...
docent Oké, luister! [*maakt luister-gebaar, kijkt cursist 2 aan*] Hallo, ik heet Mieke, hoe heet jij?
cursist 2 Ik naam Mehdi.
docent Ehm Ik heet Mieke, hij heet Ivan. En jij?
cursist 2 Ik heet Mehdi.
docent [*kijkt nu cursist 1 weer aan*] Oké! Nu jij! Ik heet Mieke. Hij heet Mehdi. Hoe heet jij?
cursist 1 I errrm ... ich hiet Ginny.
docent Oké!

- De docent spreekt Nederlands, gebruikt alleen woorden uit de tekst, maar de aangesproken cursiste, Ginny, raakt in opperste verwarring;
- docent probeert haar op haar gemak te stellen, herformuleert de vraag ('*Wat is je naam?*') en suggereert een paar mogelijke antwoorden ('*Mary? Rose?*'),
- maar moet dan concluderen dat Ginny niet goed voorbereid is, schakelt over naar een andere cursist, om vervolgens Ginny een herkansing te geven; V53
- maakt zo duidelijk wat de bedoeling is, licht dat eventueel na de les individueel nog even toe: heeft Ginny de cd's, heeft ze die wel lang genoeg beluisterd, heeft ze de cd-rom, en heeft ze die ook gebruikt? V8-V9-V37

Andere onderwerpen

Dit was het voorstelrondje. Handig, u hebt de presentielijst meteen bijgewerkt. Maar hoe nu verder? Hoe aan de hand van een inhoudelijk zo beperkt tekstje een conversatie van de grond te krijgen? Precies zoals u bent begonnen: u stelt vragen aan uw cursisten, en zij geven antwoord. Let op: u bent geen quizmaster die losse voorgebakken vragen stelt waar de kandidaten om de beurt het juiste antwoord op proberen te geven. U gebruikt de vragen als een voorzetje, waarop de cursist een reactie geeft, waarop u op uw beurt weer reageert met een vraag om nadere informatie of verduidelijking, en waarna u vervolgens doorschakelt naar een andere cursist met dezelfde of een andere vraag, enzovoort, enzovoort. U vuurt de vragen dus niet één voor één op uw cursisten af, maar u speelt met de vragen om de bal zo lang mogelijk in het spel te houden en zodoende de situatie van een normaal, niet-schools gesprek zo dicht mogelijk te benaderen.

In scenario's 4 en 5 vindt u twee mogelijke beginnetjes. Omdat u deze gesprekjes ook direct uit het voorstelrondje had kunnen laten volgen – idealiter bestaat een (Delftse) les uit één doorlopende conversatie – beginnen de scenario's telkens weer met een vraag naar naam of herkomstland.

Scenario 4 – Converseren op basis van de vragen op p. 16: Komt Sofie uit China?

- docent Dag, ik heet Mieke. Hoe heet jij?
- cursist 1 Ik naam ... ik heet Boris.
- docent Hallo Boris. En mevrouw van Delft? Heet ze Maria?
- cursist 1 Docent niet Maria.
- docent Nee? Ze heet niet Maria? Hoe heet mevrouw van Delft?
- cursist 1 Zij naam Sofie.
- docent De naam is Sofie: ze **HEET** Sofie.
- cursist 2 Ze **heet** Sofie.
- docent Oké! En komt Sofie uit China? [*kijkt nu plotseling naar cursist 2*]
- cursist 2 Huh? Moi? Non ... de ... eh ... oet Kameroen.
- docent Ja, jij komt uit **Kameroen**. Maar komt **SOFIE** uit **CHINA**?
- cursist 2 Ah, non! Nee, Sofie nee out Chine, Sofie out Nederland.
- docent Sofie **KOMT** uit Nederland.
- cursist 2 Sofie kom out Nederland.
- cursist 3 [*neemt ongevraagd het woord*] Sofie docent! Dus zij uit Nederland!

docent Ja, Sofie **IS** de docent, zij **KOMT** uit Nederland.
 cursist 3 Ach ja sorry! Sofie **KOMT** uit Nederland. Ja, want moet de taal spreken goed! Anders
 docent Je hebt gelijk, maar niemand begrijpt je!
 cursist 3 Sorry hoor!
 docent Kun jij dat aan hém [*wijst naar cursist 4*] vragen? Komt hij uit China?
 cursist 3 Hallo goedemorgen! ... jij uit China?
 docent **KOM JIJ** uit China?
 cursist 3 O ja ja ... **Jij** uit China, eh ... **Kom jij** uit China?
 cursist 4 Nee, ik uit ... ik komt uit Russia.
 docent Waar komt ze vandaan, weet je het? Rusland, denk ik!

- De docent stelt vragen over naam en land van herkomst, haakt in op antwoorden, switcht na een paar beurten naar een ander;
- laat veel fouten passeren, om het gesprek niet te onderbreken,
- maar ook omdat de correcte vorm nog niet geleerd is: zo zou *zij naam* verbeterd moeten worden met *haar naam*, maar de vorm *haar* is nog niet aangeboden;
- als zij denkt dat de uiting onbegrijpelijk is, corrigeert de docent wel, vooral de werkwoordsvormen ('heet', 'komt') en laat de correctie soms herhalen;
- honoreert initiatieven van cursisten, maar houdt het heft in handen: iedereen moet het gesprek kunnen volgen!
- Cursist 3 kan, na wat stevige correcties ('is', 'kom'), de extra taak op zich nemen van het ondervragen van een volgende cursist,
- of ... zit cursist 3 niet in de juiste groep? Bij twijfel na de les apart nemen voor een (mondelinge) niveautoets.

 V20

Scenario 5 – Cursisten vragen elkaar: land van herkomst, naam, woonplaats, ...

docent Hallo Sarah, waar kom je vandaan?
 cursist 1 Ik kom van ... kom uit England.
 docent Oké! En Sarah, hoe heet hij? [*wijst op cursist 2*] Heet hij Li?
 cursist 1 Ehhm ... ik ... how ... nee?
 docent Hoe heet hij? [*gebaren van 1 naar 2, op fluistertoon: hoe heet je?*]
 cursist 1 Oh wait ... I see ... Hoe heet jij?
 cursist 2 Ik George

docent Ik **HEET** Mieke, zij **HEET** Sarah, en jij, hoe heet jij?
 cursist 2 Ik heet George.
 docent Oké! En Sarah, is George de docent?
 cursist 1 Nee docent ... jij docent?
 cursist 2 Nee, ik niet docent
 cursist 1 Hij niet docent.
 docent Hij IS niet de docent. ... Sarah?
 cursist 1 Hij is niet de docent
 docent Nee! En Sarah, waar komt hij vandaan? Uit China?
 cursist 1 niet ... waarvandaan komt je?
 cursist 2 Ik komt van Australia.
 docent [*Kijkt cursist 2 aan, wijst op cursist 3*] George, waar woont hij?
 cursist 2 Eh, hallo ... waar woont hij ... , waar woont jij?

- De docent bereidt de onderlinge communicatie tussen cursisten voor door de ene cursist vragen te laten stellen aan de andere;
- maakt eventueel met gebaren duidelijk wat er moet gebeuren;
- corrigeert selectief, weer vooral werkwoordsvormen;
- stelt vaak vragen naar de bekende weg (*'Is George de docent?'*), het gaat er bij de conversatie immers vooral om, de cursisten het woordmateriaal te laten gebruiken, ook al is de informatieve lading hierbij, vooral in het begin, niet altijd even groot.

Andere werkvorm: rollenspel

U wilt tussendoor eens wat anders? Dan kunt u een rollenspel laten spelen. Eén cursiste is Sofie, de anderen stellen vragen aan deze 'Sofie', die conform de tekst moet antwoorden. Maar dat moet u wel even organiseren!

Scenario 6 – Rollenspel: Dag mevrouw van Delft, waar woont u?

docent Jij bent mevrouw van Delft. Dag Mevrouw van Delft! Waar woont u, mevrouw van Delft?
 cursist 1 I ... who ... ehm ... me ... ??? ah yes ... ! Rotterdam?

- docent Ah, u woont in Rotterdam? [*kijkt nu cursist 2 aan, fluistert*] Nu jij: Mevrouw van Delft, in welke straat woont u? [*verduidelijkt zo nodig met gebaren*]
- cursist 2 Dag vrouw ... mevrouw Delft, in welke straat? Welke straat woon u?
- cursist 1 Let's see ... wait ... I ... ik woon in Steenstraat.
- docent Ja, in de Steenstraat. [*kijkt rond: Wie nu? fluistert*] Mevrouw van Delft, op welk nummer woont u?
- cursist 3 Mevrouw van Delft, welk nummer wonen ... woon u?

- De docent spreekt één cursiste aan als 'mevrouw van Delft', stelt haar een vraag die zij op basis van de tekst moet beantwoorden;
- en zet de anderen aan om ook vragen te stellen aan deze 'mevrouw van Delft';
- na een paar vragen kan de docent eventueel een andere 'mevrouw van Delft' aanwijzen, of ook een 'meneer Li';
- eventueel kunnen die arme mevrouw van Delft en meneer Li de gekste vragen op zich af krijgen: 'Woont u in Spanje?', 'Bent u een meneer?'. Maar zolang het woordmateriaal bekend is, laat u dit natuurlijk gewoon gebeuren!

Onderwerpen in de oefeningen in het tekstboek

Na de tekst en de vragen in het tekstboek volgt de oefenpagina, een pagina met een grammaticablokje en twee oefeningen. Dit zijn geen schrijf oefeningen, ze moeten opgelezen worden: '*Lees hardop*' staat er niet voor niets boven. Als zij er de tijd voor hadden, hebben uw cursisten dit thuis geoefend, en met behulp van de cd-rom stap 6 feedback gekregen op foute invullingen. Als u die oefeningen klassikaal laat invullen in de les, dan doet u dus wat de machine beter kan. Wat u wel moet doen met die oefeningen, is de extra gespreksstof die erin besloten ligt gebruiken voor een gesprek. Het zijn coherente stukjes tekst, die voortborduren op iets wat in de tekst aan de orde is, waarover u met uw cursisten in gesprek kunt gaan. Hieronder twee beginnetjes van gesprekjes op basis van de oefeningen in het tekstboek.

Scenario 7 – Converseren op basis van oefening A: Hoe heet John?

docent Heet John Van Delft?
cursist 1 Van Delft? nein, nicht Er heit nicht Van Delft.
docent Nee, **HIJ HEET NIET** Van Delft.
cursist 1 **Hij heit niet** Van Delft.
docent Hoe **HEET HIJ**?
cursist 1 John ... Brown, er ... **hij heet** Brown!
docent Ja! En jij, hoe heet jij? Wat is je naam?
cursist 1 Mijn naam ist Kurt.
docent Mijn naam **IS** Mieke. En jij, hoe heet jij? Wat is je naam?
cursist 1 Ach ja ... **is** Kurt, mijn naam **is** Kurt.
docent Enne ... komt John uit Spanje? [*kijkt nu cursist 2 aan*]
cursist 2 Ehm ... nee, ... o ja! Hij kom out van England.
docent **UIT** EngEland. En jij, kom jij uit Engeland?
cursist 2 Ja, ik kom out Engeland.

- De docent begint met een vraag over John die in oefening A ten tonele wordt gevoerd;
- zit deze Duitsprekende cursist wat dichter op de huid: omdat het voor hen allemaal heel makkelijk te begrijpen is, verliezen ze de details wel eens uit het oog: *er* (Dui) = *hij* (Ned), *er* (Ned) ≠ *hij* (Ned), die *t* achter *is* moet weg, en ook de *ch* in *nicht*;
- die moeilijke ui-klank mag de cursist even proberen ... maar als 't niet lukt laat de docent die nog even zitten.

Scenario 8 – Rollenspel op basis van oefening B in het tekstboek: Hallo Thomas!

docent Jij bent Thomas. Hallo Thomas! Kom jij uit China?
cursist 1 let's see ... no Nee uit China ... not ... niet uit China.
docent Uit welk land kom je, Thomas?
cursist 1 Oet England ... no, Thomas ... o yes Ik kom oet ... Toitsland?
docent Ja! Je komt **UIT DUITSLAND** ... Thomas ... ?
cursist 1 Ehm ... oet Doutsland.

docent Oké. [*kijkt nu naar cursist 2*] Jij bent Jan. Hallo Jan! Waar woon jij nu, Jan? In Duitsland?

cursist 2 Ja, uit ... o! eh nee ... hij woont Ik woont in Nederland!

- De docent wijst een cursist aan als Thomas, en stelt vragen die deze conform de tekst van de oefening moet beantwoorden;
- neemt geen genoegen met het super korte antwoord *Niet uit China*;
- stelt de cursist zo in staat kennis te maken met het nieuwe woord *Duitsland*;
- maar als het niet meteen lukt met de *ui*, laat de docent het nog even zitten: er komen nog genoeg gelegenheden om hieraan te werken.

Onderwerpen in de vragen en oefeningen in het oefenboek

Bij het tekstboek hoort ook het oefenboek, met extra vragen, oefeningen, en spreek- en schrijfoefeningen bij elke tekst. Extra stof, die u in de gesprekjes met uw cursisten kunt invlechten, met name als uw cursisten het oefenboek zelf ook gebruiken. 'Maar dat zijn weer diezelfde onderwerpen!', zegt u misschien. Ja, *juist* diezelfde onderwerpen! Hoe vaker de cursisten de zinnnetjes horen en ook zelf gebruiken, des te beter onthouden ze alles, en des te gemakkelijker gaan de gesprekjes hun op den duur af. Vergeet u niet uw cursisten te wijzen op de speciale dialoogoefeningen op de cd-rom bij het oefenboek, waarmee ze het vraag-en-antwoordspel nog beter kunnen voorbereiden? Bij de vragen in het oefenboek is een onderscheid gemaakt tussen vragen over de tekst (vragen A) en vragen naar aanleiding van de tekst (vragen B), maar die kunt u heel goed door elkaar gebruiken. Twee voorbeelden om u een idee te geven.

→V25

Scenario 9 – Converseren met vragen oefenboek: Is de docent een meneer?

docent Is de docent Van Delft een meneer?

cursist 1 Nee, docent mevrouw. Mevrouw van Delft.

docent Ja! De docent **IS** een mevrouw. En woont ze in de Marktstraat?

cursist 1 Docent is een mevrouw. Ze woon nee in Marktstraat.

docent Ze **WOONT** niet in de Marktstraat.

cursist 1 Ze **woont** nee in de Marktstraat.

docent Nee! Waar woont de docent? [*kijkt nu naar cursist nummer 2*]

cursist 2 Huh?? Ooh, yes, wait ... Stienstraat?
 docent Ja, in de Steenstraat. Waar is de Steenstraat? In welke stad? [*kijkt nu naar cursist 3*]
 cursist 3 I don't know ... Stienstraat?? O I see ... Ruttadam!
 docent Ja, in Rotterdam
 cursist 3 In Rottadam!
 docent En wat is het telefoonnummer van mevrouw Van Delft? [*kijkt nu naar cursist nummer 4*]
 cursist 4 o! ... ehm ... zero, uno, no ... een, zero, due, twee ... pffft!

- De docent speelt de vragen in het oefenboek van de een naar de ander door,
- corrigeert de werkwoordsvormen (**IS, WOONT**);
- maar laat fouten met *niet-nee* nog even zitten;
- doet meteen de uitspraak van *Steenstraat* en *Rotterdam* voor,
- en plaagt cursist 4 weer even met een telefoonnummer.

Scenario 10 – Converseren op basis van oefening B oefenboek: Carmen

docent Uit welk land komt Carmen?
 cursist 1 Carmen uut Spanje.
 docent Eh hh Ik kom uit Nederland. En Carmen? [*luistergebaar*]
 cursist 1 Carmen kom uut Espanje.
 docent Carmen **KOMT** uit Spanje.
 cursist 1 Carmen **komt** uut Spanje.
 docent Ja! Uit welke stad komt Carmen?
 cursist 1 Komt uut eh h ... Madrid!

- De docent vraagt een cursist naar gegevens over Carmen,
- en probeert hardnekkig het antwoord tot een mooie Nederlandse zin te maken;
- laat echter de moeilijke ui-klank nog even passeren.

Onderlinge gesprekken

Dit zijn tien voorbeelden van het begin van een gesprek naar aanleiding van de vragen in de tekst, bij de tekst, en in de oefeningen. Op den duur zult u er zeker handigheid in krijgen om het woordmateriaal van de tekst in allerlei variaties te *recyclen*. Als u even wat anders wilt dan de door u gestuurde conversatie, kunt u uw cursisten onderlinge gesprekken laten voeren. U wijst twee, drie- of meertallen aan, en laat ze, eventueel aan de hand van de vragen onder het kopje **Spreken**, elkaar hun gegevens opvragen. Maar dat weten ze toch allang, denkt u? Nou, u misschien, omdat u de presentielijst bijhield, maar uw cursisten zijn al die namen allang weer vergeten. Dus u zet ze gewoon met dezelfde vragen aan het werk. Zij kunnen elkaar helpen, en u loopt rond om assistentie te verlenen, om te corrigeren waar nuttig en nodig, en ... om te controleren welke taal er gesproken wordt! Vergeet u niet terug te koppelen? Dit doet u door na afloop uw cursisten te vragen om te vertellen wat ze zojuist gehoord hebben.

- De docent loopt rond terwijl cursisten elkaars gegevens opvragen,
- en na een minuut of wat stelt iedereen de gesprekspartner voor aan de anderen.

Schrijven

Als u uw cursisten ook wilt laten schrijven, kunt u hun de antwoorden die ze hebben gegeven bij **Spreken** op laten schrijven (dus hun eigen gegevens), of u kunt het formulier op p. 15 in het oefenboek in laten vullen. Als u een pauze inlast, kunt u de schrijfpodracht ook in de pauze laten maken, of u kunt ze gedurende het onderdeel **Toets** (zie hieronder) aan het schrijven zetten. Als het even kan, corrigeert u schrijffouten direct: men moet het ijzer smeden wanneer het heet is! U corrigeert selectief: bijvoorbeeld alleen spelfouten.

🗨️ V58

Samenvatting: cursisten aan de praat

We hebben nu enkele interactiepatronen de revue laten passeren:

- a de docent als initiator van dialogues met cursisten,
- b de docent als spil in gesprekken tussen cursisten onderling,
- c de cursisten gaan zelf in gesprek met elkaar.

Dit alles kan in verschillende werkvormen tot stand komen:

- a klassikaal gesprek,
- b onderling gesprek,
- c rollenspel.

Er zijn verschillende bronnen waar u gespreksstof uit kunt halen:

- a de tekst,
- b de vragen bij de tekst in het tekstboek,
- c de vragen bij de tekst in het oefenboek,
- d de oefeningen in het tekstboek,
- e de oefeningen in het oefenboek,

Ziet u door de bomen het bos niet meer? Misschien beschouwt u dit alles als een programma dat punt voor punt afgewerkt moet worden. Maar dan wordt uw les een uitputtende hordenloop waar u en uw cursisten weinig plezier aan zullen beleven. Uw les is pas interessant en tegelijkertijd leerzaam als u, links en rechts puttend uit deze verzameling mogelijkheden, uw cursisten zodanig aan de praat brengt dat ze bijna vergeten dat ze een les aan het volgen zijn. Maar zo'n les moet u zelf ontwerpen. U moet een keuze maken uit de vele mogelijke onderwerpen die hier gepresenteerd zijn, en zo een lijn uitzetten van inhoudelijk samenhangende onderwerpen, en daar vragen en vervolgvragen bij bedenken die gesteld en beantwoord kunnen worden binnen de beperkingen van de woordenschat van dat moment. Hoe meer ervaring u hebt met deze manier van lesgeven, des te makkelijker zult u uitstijgen boven starre indelingen en alles kunnen integreren in een vloeiende conversatie. U zult dan merken dat u toe kunt met steeds minder onderwerpen met bijbehorende vragen.

De tekst onder de loep

In de conversatie ligt de nadruk op de inhoud. Maar het is zinvol om, juist na de conversatie, nog wat details door te spreken met uw cursisten, en wellicht hebben zij ook nog vragen over details van de tekst. Hiertoe last u aan het eind van de les een minuut of tien in om de tekst of een deel daarvan nog eens door te lopen op woordkeus, woordvorm, woordbetekenis, volgorde en andere detailkwesties. Maar ook nu moet u binnen de woordenschat van de cursisten zien te blijven! Grammatica uitleggen is er dus niet bij, het daarvoor benodigde vocabulaire ont-

V47-
Apps

breekt. U kunt dus weinig anders doen dan voorbeelden geven, bij voorkeur uit de tekst. Hieronder twee scenario's.

Scenario 11 – Vragen van cursisten

vraag 1 Is it **ben** with the second person, or **bent**?

antwoord [*wijst op het grammaticablokje*] **ben jij** – **jij bent:**
Ben jij Sarah? **Jij bent** Sarah.

vraag 2 What's the difference between *de* and *het*?

antwoord *stad, straat: de stad, de straat*
land, nummer: het land. het nummer.

vraag 3 Wann sagt man *welke*, und wann *welk*?

antwoord Zij vraagt: wanneer *welk*, wanneer *welke*?
stad, straat: de stad: welke stad? - de straat: welke straat?
land, nummer: het land: welk land? het nummer: welk nummer?

vraag 4 *Je, jij: c'est le même*?

antwoord Hij vraagt: *jij = je?* Ja en nee.
Ja: *Wie ben jij? = Wie ben je? Kom jij? = Kom je?*
Nee: *En JIJ? Nu JIJ! En je? Nu je!*

Scenario 12 – De docent neemt stukjes tekst onder de loep

docent De docent is Sofie van Delft. En jij?

cursist 1 Ik ben Sarah

docent Ja! En hij? [*wijst een andere cursist aan*]

cursist 2 Ehm hij bent Mehdi.

docent Hmm En hij ... ? [*kijkt vragend om zich heen*]

cursist 3 Hij is Mehdi.

docent Dank je! Sofie woont in Rotterdam En jij?

cursist 4 Ik woon in Delft.

docent Oké! Ik kom uit Nederland. En meneer Li?

cursist 5 Meneer Li kom uit China.

docent Nee, meneer Li [*kijkt weer om zich heen*]

cursist 6 Meneer Li komt uit China.

- docent Ja! Mijn naam is Mieke. En u? Wat is
- cursist 7 Wat is uw naam?
- docent Oké! En jij? Hoe heet jij? Wat is ... ?
- cursist 8 Wat is je naam? Mijn naam is Oscar!

Een lesplan

Idealiter bestaat een Delftse les uit één doorlopende conversatie, waarbij u in hoog tempo van de ene cursist naar de andere schakelt en alle mogelijkheden uitbuit die de tekst aandraagt. Maar omdat elke groep weer anders is, zult u voor elke groep uw voorbereidingen een beetje aanpassen, en zal elke les weer anders uitpakken. Een algemeen geldige lesindeling valt dus moeilijk te geven. Hieronder vindt u twee voorbeelden van een lesindeling, één voor een korte, en één voor een wat langere les. Als u werkt met groepen waarbij thuis huiswerk maken niet aan de orde is wegens gebrek aan tijd of studievoordigheden, dan begint u de les met minimaal een uur begeleide zelfstudie. In dat geval komen er natuurlijk steeds minstens twee uur bij.

V7

App1

1 1/2 uur	Voorstelrondje + Conversatie: Komt Sofie uit China? –	± 40 minuten
	Is de docent een meneer? – Hoe heet John? – Hallo Thomas!	
	Onderlinge gesprekken	± 10 minuten
	De tekst onder de loep	± 10 minuten
	Toets	15-30 minuten

2 1/2 uur	Voorstelrondje + Conversatie: Komt Sofie uit China? – Is de	
	docent een meneer? – Hoe heet John? – Sarah, hoe heet hij?	± 50 minuten
	Pauze	± 10 minuten
	Conversatie: Jij bent Sofie: dag mevrouw! – Waar woont u,	
	mevrouw van Delft? – Hallo Thomas!	± 30 minuten
	Onderlinge gesprekken	± 10 minuten
	Schrijven + correctie	± 10 minuten
	De tekst onder de loep	± 10 minuten
Toets	15-30 minuten	

Toets

Na de eerste les direct al toetsen? Inderdaad, vanaf de eerste les moeten de cursisten eraan wennen: niet alleen moeten zij tijdens de les hun tekstkennis demonstreren, maar voor of na de les worden zij ook nog individueel langs een wat exactere meetlat gelegd. U gebruikt voor de toetsen de letterlijke tekst van les 1, zodat iedereen die die tekst goed geleerd heeft een voldoende kan halen. U kunt een papieren gatentoets geven, een dictee, of een luistertoets op de pc. Wie een onvoldoende resultaat heeft, gaat aan de zelfstudie, om vervolgens een andere toets over dezelfde stof te maken.

Aan een half uur hebben de meeste cursisten meer dan genoeg; als ze klaar zijn kunnen ze hun huiswerk voor de volgende les gaan maken, of een schrijfpdracht, of naar huis. U hebt de tijd om de papieren toetsen snel even na te kijken, of een enkele cursist van een individueel studieadvies te voorzien.

Handleiding in 69 vragen

V1 – V69

I Basisprincipes van de Delftse methode

- V1 Hoe verloopt een Delftse les?
- V2 Waar komen de teksten vandaan? Zijn het wel authentieke teksten?
- V3 Worden grammatica en woordenschat systematisch opgebouwd?
- V4 Een goed begrip van de tekst: woordvertalingen of woordverklaringen?
- V5 Hebben mijn cursisten dan helemaal geen woordenboek nodig?
- V6 Zijn er voor àl mijn cursisten geschikte vertalingen?
- V7 Hoe bereiden mijn cursisten zich voor? Zelfstudie en zelftesten.
- V8 Kunnen mijn cursisten direct Nederlands verstaan? Luistertraining.
- V9 Moeten mijn cursisten direct Nederlands praten? Uitspraaktraining.
- V10 Conversatie waarover? De voorbereiding van de docent.
- V11 Conversatie, wat leer je daar nou eigenlijk van?
- V12 Groepsconversatie: hoeveel spreektijd krijgt de individuele cursist?
- V13 Een hele les converseren: is dat niet vreselijk saai?
- V14 De uitspraak: moet niet eerst het alfabet doorgenomen worden?
- V15 De grammatica: moet niet eerst de structuur van de taal uitgelegd worden?
- V16 Waarom continue toetsing? Druk op de ketel.

II Hoe zet ik een cursus op?

- V17 Boek met vertalingen, audio-cd's en cd-rom of de online-versie?
- V18 Hoe sluit *Nederlands voor buitenlanders* aan op de CEF-niveaus en staatsexamen II?
- V19 Kan ik ook halverwege *Nederlands voor buitenlanders* beginnen?
- V20 De ideale groepsamenstelling: is niveaubepaling vooraf nodig?
- V21 Wat is de ideale groepsgrootte?
- V22 Is *Nederlands voor buitenlanders* alleen geschikt voor hoger opgeleiden?
- V23 Hebben mijn cursisten een pc nodig?
- V24 Huiswerk: vooraf of tijdens de les?

- V25 Alleen het tekstboek, of ook het oefenboek?
- V26 Intensief of extensief?
- V27 Hoeveel contacturen moet ik inplannen?
- V28 Hoe verdeel ik de leerstof, hoe groot is de studielast?
- V29 Continue toetsing: vlijttoets, herhalingstoets of taalvaardigheidstoets?
- V30 De eindtoets: een leerstofafhankelijke taalvaardigheidstoets?
- V31 Hoe moet ik het leslokaal inrichten?
- V32 Is één docent per groep het beste?
- V33 Hoe weten mijn cursisten wat er van ze verwacht wordt?

III Hoe bereid ik mijn cursisten voor op de cursus?

- V34 De introductiebijeenkomst.
- V35 Wat moeten mijn cursisten aanschaffen?
- V36 Hoe groot is de studielast?
- V37 Luistertraining, uitspraaktraining: vijf stappen.
- V38 Continue toetsing: constante leerinspanning noodzakelijk
- V39 Wat te doen met de gatentekst, de vragen en de oefeningen?
- V40 Hoe kunnen Nederlandstalige partners of familieleden helpen?
- V41 Moeten mijn cursisten tv kijken en kranten en boeken lezen?
- V42 Wat uw cursisten NIET ... en wat zij WEL moeten doen.

IV Hoe bereid ik mij voor op de conversatielessen?

- V43 Hoe bereid ik me voor op het voeren van een afwisselend gesprek?
- V44 Hoe blijf ik binnen het vocabulaire van de cursisten? Het nut van de index.
- V45 Mag ik de conversatie niet een beetje afwisselen? Andere werkvormen.
- V46 Moet ik de uitspraak niet bijspijkeren? Uitspraakrondjes.
- V47 Hoe bereid ik detailvragen over de tekst voor? De tekst onder de loep.
- V48 Heb ik geen extra oefenmateriaal nodig?
- V49 Heb ik geen extra lesmateriaal nodig?
- V50 Hoeveel tijd kost de voorbereiding van een les mij?

V Wat is mijn rol tijdens de les?

- V51 Aangever, vraagal, discussieleider
- V52 En ook nog docent!
- V53 Cursisten hebben hun huiswerk niet gemaakt: wat te doen?

- V54 Hoe handhaaf ik het Nederlands als voertaal?
- V55 Alle cursisten op het puntje van hun stoel: hoe krijg ik dat gedaan?
- V56 Gedurende de conversatie uitspraakfouten corrigeren, kan dat?
- V57 Gedurende de conversatie grammaticafouten corrigeren, kan dat?
- V58 Doe ik ook nog wat aan het schrijven, en zo ja, hoe corrigeer ik?
- V59 Hoe reageer ik op vragen van cursisten over details van de tekst?
- V60 Hoe reageer ik op klachten van mijn cursisten over de studielast?
- V61 Hoe ga ik om met niveauverschillen tussen de cursisten?
- V62 Veelpraters: hoe rem ik ze?
- V63 Zwijgers: hoe krijg ik ze aan de praat?
- V64 En die ene cursist bij wie het maar niet wil lukken?

VI Praktische informatie en verder lezen

- V65 Kan ik demonstratielessen bijwonen?
- V66 Kan ik lessen aan de TU Delft bijwonen?
- V67 Worden er ook docententrainingen gegeven?
- V68 Waar vind ik het materiaal?
- V69 Waar kan ik meer lezen over de Delftse methode?

Appendix 1 Huiswerk maken in lestijd

Appendix 2 Scoreberekening van een vlijttoets: voorbeeld

Appendix 3 Huiswerkrooster intensief dag

Appendix 4 Huiswerkrooster minder intensief dag/avond

Appendix 5 Zin voor zin onder de loep: het begin van tekst 4

Appendix 6 Laat de schooljuf thuis: uit een lesbeoordeling tekst 20

Appendix 7 Zwemmen zonder zwembandjes: uit een lesbeoordeling tekst 26

Appendix 8 Het leereffect van werkvormen: uit een lesbeoordeling tekst 18

V1 Hoe verloopt een Delftse les?

Een Delftse les bestaat voor het grootste deel uit een of meer plenaire gesprekken op basis van de tekst die de cursisten hebben geleerd. Die gesprekken voert u in het Nederlands. Ze gaan over onderwerpen die in de tekst worden aangesneden, of borduren daarop voort. Het benodigde woordmateriaal staat in deze tekst of in de voorafgaande teksten. In de loop van de les kunt u variëren met andere werkvormen, maar die hebben dan allemaal ook weer betrekking op de tekst. U sluit uw les af met een rondje ‘De tekst onder de loep’, waarin u de tekst op detailpunten doorneemt. Voor of na de les neemt u een toets af over de tekst.

V10

V13

V47-V59

V16-V19

V2 Waar komen de teksten vandaan? Zijn het wel authentieke teksten?

De teksten zijn samengesteld uit de 3.000 meest frequente woorden uit de frequentielijsten van het *Eindhovense Corpus* en het *Corpus Gesproken Nederlands*. Per tekst worden tussen de 40 en 50 nieuwe woorden aangeboden. Aansprekende onderwerpen maken de teksten geschikt voor een gesprek, en de indeling in alinea’s met elk een afgebakend deelonderwerp maakt ze leerbaar. Schrijftaal en spreektaal wisselen elkaar af, informatieve teksten worden gevolgd door opiniërende teksten en kijkjes in het Nederlandse leven. Ze geven zo een breed beeld van Nederland, en ondersteunen de inburgering. Het is uitgesloten dat bestaande, authentieke, teksten al deze eigenschappen in zich verenigen: de teksten zijn dus speciaal voor *Nederlands voor buitenlanders* geschreven.

V68

V3 Worden grammatica en woordenschat systematisch opgebouwd?

Nee. De grammatica wordt vanaf het begin vrijwel volledig aangeboden in de teksten. Niet alleen omdat het onderscheid tussen ‘makkelijke’ en ‘moeilijke’ grammatica lastig te maken is, maar ook omdat zo’n systematische opbouw de teksten erg onnatuurlijk zou maken. Om dezelfde reden wordt ook de woordenschat niet systematisch uitgebreid: zo wordt in tekst 1 *je* en *jij* aangeboden, maar *jouw* pas in tekst 8. Iets om rekening mee te houden bij uw voorbereidingen!

V44